

INOZEMNA CROATICA U NACIONALNOJ I SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI U ZAGREBU

FOREIGN CROATICA IN THE NATIONAL AND UNIVERISTY LIBRARY
IN ZAGREB

Željka Lovrenčić

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

zlovincic@nsk.hr

UDK / UDC 027.54(497.5Zagreb):002.2(=163.42)

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 27. 11. 2008.

Sažetak

U ovome je tekstu autorica, voditeljica Zbirke inozemne Croatice u formiranju, željela skrenuti pozornost na postojanje novog Odsjeka u NSK i objasniti njegovu funkciju, koncepciju i način rada. U tekstu govori o nacionalnoj Zbirci Croatica, njezinome dijelu vezanom uz hrvatsku knjigu u inozemstvu, te tzv. iseljeničkom tisku. U njemu se govori i o povijesti hrvatskoga iseljavanja od petnaestog stoljeća naovamo.

Cljučne riječi: Croatica kao nacionalni fond, inozemna Croatica, iseljenički tisak, hrvatsko iseljavanje, značajni pojedinci hrvatskog podrijetla koji žive u inozemstvu

Summary

In this text the author, the head of the Foreign Croatica, a collection in formation, wanted to draw attention to the existence of a relatively new section in the National and University Library in Zagreb and explain its function, concept and operation principles. This text deals with the Croatica national collection, its part related to the Croatian books abroad and the so-called emigrant press. In this article the author also covers the history of Croatian emigration from the 15th century to present.

Keywords: Croatica as a national fund, Foreign Croatica, emigrant press, Croatian emigration, significant persons of Croatian origin who live abroad

Uvod

Odsjek inozemne Croatice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu postoji od 2007. godine. Tada je unutar Odjela za nabavu osnovan novi Odsjek koji se bavi pronalaženjem, prikupljanjem, registriranjem i promidžbom publika-

cija koje Hrvati (i ne samo oni) objavljuju izvan Hrvatske. Inozemna Croatica je značajan dio nacionalnog fonda Croatica posebnih obilježja.

Definicija Croatice kao nacionalnog fonda

Prema uobičajenoj definiciji, osnovna zadaća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu jest izgrađivanje i organiziranje hrvatske nacionalne zbirke Croatice koja obuhvaća knjižnu, tiskanu i elektroničku građu, ali i neknjižnu – rukopise, note, grafike, zemljopisne karte. U nju zapravo spada sve što je značajno za nacionalnu funkciju Knjižnice, odnosno, šire gledano – za nacionalnu pisanu kulturnu baštinu. Osim kupnjom i darom pojedinaca i ustanova, prikupljanje te građe zajamčeno je zakonskim propisima o besplatnoj dostavi tzv. obveznog (dužnog) primjerka. Nacionalna zbirka Croatica, tekuća i retrospektivna, obuhvaća sve što je objavljeno u Hrvatskoj i što se bilo kojim vidom odnosi na Hrvatsku i Hrvate.

U ukupnom broju unikata knjiga, Croatica je zastupljena sa 70-77 posto, a čak između 40 i 50 posto otpada na kupnju, zamjenu i dar. Fond Croatice najviše se nabavlja kupnjom, a zatim darom i otkupom stručno znanstvenih knjiga Ministarstva znanosti RH.

Inozemna Croatica – djela hrvatskih autora objavljivana na različitim jezicima, djela na hrvatskome jeziku objavljena u inozemstvu i djela o Hrvatima i Hrvatskoj; iseljenički tisak

U inozemnu Croaticu spadaju djela hrvatskih autora objavljena na različitim jezicima i u raznim zemljama, to jest prijevodi djela naših autora, djela na hrvatskome jeziku objavljena izvan granice naše zemlje, djela u kojima se spominju Hrvatska i Hrvati. Osim po mjerilu autora koji se izjašnjava kao Hrvat, u inozemnu Croaticu spadaju i djela u kojima su Hrvati suautori, prevoditelji, sadržajni ili tehnički urednici, ilustratori, slikari, oblikovatelji itd. Slijedom toga u inozemnu Croaticu spadaju, primjerice, djela Igora Štiksa: *Die Archive der Nacht* (izdano u Frankfurtu), *Poesía escogida* Dragutina Tadijanovića (objavljeno u Španjolskoj), ali i knjiga Daphne N. Winland *We are now a Nation: Croats between 'Home' and 'Homeland'*. U inozemnu Croaticu spadaju i djela *María Josefa Ezcurra: El amor prohibido de Belgrano* argentinske spisateljice hrvatskog podrijetla Carmen Verlichak, kao i *No es tan fácil como usted piensa* našega iseljenika Gaje Bulata, *Vitezovi hrvatskoga jezika u Bačkoj* Sanje Vulić te Zbornik radova pisan na ćirilici *Građanski rat u Hrvatskoj 1991-1995*. Neke knjige jasno i transparentno ispunjavaju zadana mjerila (autor, prevoditelj, hrvatski jezik...), a druge zahtijevaju podrobniju analizu i malo subjektivniji stav selektora ove vrste građe. Ta se vrsta građe isto kao i Croatica nabavlja kupnjom, darom (donacijama) ili zamjenom s drugim knjižnicama.

Inozemna Croatica vezana je uz povijest jer su Hrvati počeli iseljivati iz svoje zemlje već u petnaestom stoljeću. A budući da su živjeli izvan granica Hrvatske i objavljivali su vani. Razdoblje napuštanja domova pred Turcima trajalo je od 15.

do 18. stoljeća. Prva masovna iseljavanja bila su posljedica turskih osvajanja, a iseljavanje od 16. stoljeća nadalje bilo je više uvjetovano ekonomsko-političkim i društvenim okolnostima u kojima je živio hrvatski narod. Neke procjene govore da je od polovice šesnaestog stoljeća do polovice devetnaestog u prekomorske zemlje iselilo oko 13.000 Hrvata. Ali, pravi hrvatski egzodus započinje potkraj devetnaestog stoljeća. Od 1880. pa do Prvoga svjetskog rata, iz domovine se iselilo gotovo pola milijuna Hrvata, uglavnom zbog ekonomskih razloga. Iseljavanje se nastavilo i nakon Prvoga svjetskog rata, između dva svjetska rata, te neposredno nakon Drugoga svjetskog rata. Hrvati se iseljavaju i u razdoblju od 1991. do 2001. godine. Od sredine devetnaestog stoljeća do početka dvadeset prvog stoljeća iz Hrvatske je iselilo 1.365.000 ljudi. Iseljeni su Hrvati u zemljama doseljavanja nastavili živjeti kao jedinstveni dio hrvatskoga nacionalnog bića. Uz veliki i mnogostruki doprinos zemljama useljavanja, neprestano su pružali gospodarsku, moralnu i političku podršku svojemu narodu i na taj način utjecali na zbivanja u domovini.¹

Najviše iseljenih Hrvata ima u SAD-u, Australiji, Kanadi, Argentini i Čileu. Pretpostavlja se da je naših zemljaka bilo i na Columbovim lađama. Ali, to je samo znanstveno nedokazana pretpostavka. Među prvim hrvatskim doseljenicima na području španjolskih dijelova Amerike bio je svećenik dominikanac Vicko Paletin čije je najvažnije djelo *De iure belli contra infideles Indiane Occidentalis ad Phillipum II Hispaniae Regem* tiskano 1564. godine. Ta rasprava promiče pravo španjolskoga kralja da ratuje i na taj način "civilizira" indijanske urođenike. Hrvati su među prvima došli i u Kanadu – još 1542.-1543. članovi ekspedicije Cartier-Raberval bili su Ivan Malogrudić i Marino Mesaralda.² Mnogo je naših trgovaca i pomoraca u šesnaestom i sedamnaestom stoljeću odlazilo u Ameriku, a u osamnaestom stoljeću neki su se naši mornari naselili na Haitiju i na Kubi. U Ameriku su odlazili i misionari (Ratkaj u Meksiko, Konščak u Kaliforniju). U SAD-u danas živi mnoštvo potomaka Hrvata i ima ih među poslovnim ljudima, znanstvenicima, književnicima. Vlasnik prve hrvatske knjižare u Americi bio je Josip Marohnić. U Americi su živjeli Antun Nizeteo, Ante Kadić i Bogdan Radica. Od mlađih književnika hrvatskog podrijetla možemo spomenuti Vladimira P. Gossa i Josipa Novakovicha. Edward Ifkovich plodan je pisac i sveučilišni profesor.

U Kanadi djeluje sveučilišni profesor Vinko Grubišić. Stjepan Krešić sa Sveučilišta u Otawi prevodio je na engleski i objavljivao hrvatske latiniste. Književnik Alan Horić objavio je dvije zbirke pripovijetki na francuskome i jednu na hrvatskome pod nazivom *Nemir duše*.

U Južnoj Americi, Hrvati i njihovi potomci žive u većem broju u Argentini i Čileu. Ima ih i u ostalim zemljama toga kontinenta. Među prvima u Argentinu je stigao isusovac Nikola Plantić – 1748. godine, a građevinski poduzetnik major

¹ Podaci preuzeti iz knjige *Iseljena Hrvatska*. Zagreb : Golden Marketing – Tehnička knjiga, 2005.

² Isto.

Buratović, rodom iz Vrbnja na otoku Hvaru već 1860. godine gradi željezničke pruge i ceste. U tu je zemlju poslije Drugoga svjetskog rata iselio značajan broj hrvatskih intelektualaca među kojima se ističu Vinko Nikolić, Aurelio Tanodi, Milan Blažeković... U Čileu je iznimno uspješna hrvatska dijaspora dala oko 200-tinjak književnika od kojih su mnogi stekli svjetsku slavu – Antonio Skármeta, Ramón Díaz Eterovic, Andrés Morales Milohnic, Nicolás i Domingo Mihovilovic, Juan Mihovilovich, Roque Esteban Scarpa. U Venezueli je značajna skupina Hrvata došla također poslije Drugoga svjetskog rata. Među njima se ističu Dušan Žanko, braća Zdravko i Mirko Sančević, Mladen Beg.³ U Peruu ističemo suvremenu književnicu Zinku Saric Pardo.

U Australiji možemo istaknuti Karla Kiselyja, Dragu Šaravanju, Ivanu Bačić-Serdarević, Dušku Salečić, u Novome Zelandu Floridu Velu. Hrvata ima i u Južnoafričkoj Republici te u europskim zemljama. Od istaknutih Hrvata koji žive ili su živjeli u inozemstvu, a nisu književnici, ističemo: povjesničare Ernesta Bauera, Jeru Jareba, Ivana Tomasa i Miljenka Dabu-Peranića; politologe Ivu Bogdana, Antu Ciligu, Bogdana Radicu. Od sociologa ističemo: Vatroslava Munivranu, Dinka Tomašića i Antu Oršića. Hrvatsko pitanje s ekonomskog gledišta prikazuju Josip Bombelles, Tihomil Rađa i Jure Petričević. Među jezikoslovcima valja spomenuti Branka Franolića, Vinka Grubišića, Antuna Kneževića, Antu Kadića, a među filozofima Kvirina Vasilja, Stanka Vujicu i Dušana Žanka. Glagoljicom su se bavili dr. Josip Hamm u Beču i dr. Marko Japundžić u Rimu. Na sveučilištima su, između ostalih, radili dr. Franjo Trogranić (Rim), dr. Ante Kadić i dr. Dinko Tomašić (SAD).

Posljednjih 60 godina Hrvati su se iseljavali u nekoliko valova: stariji koji su napustili Hrvatsku u egzodusu 1945. godine, mlađi koji su otišli između 1955. i 1970. i val koji je napustio domovinu nakon Hrvatskoga proljeća i kasnije. Ti su naši iseljenici školovaniji od onih koji su odlazili krajem 19. stoljeća te prije Prvoga svjetskog rata i između dva svjetska rata. Među onima koji su otišli između 1945. i 1950. ima mnogo njih sa sveučilišnim diplomama – profesora, umjetnika, pravnika, a u drugoj i trećoj skupini liječnika, inženjera, arhitekata i ekonomista. Knjigama se ističu prvi, a u novinarstvu prvi i najmlađi.

Hrvati su u svojim novim domovinama vrlo aktivni u tiskanju novih knjiga, časopisa i novina – u Europi, obim Amerikama i Australiji. Važniji su europski gradovi u kojima izdaju svoje publikacije Rim, Madrid, Valencia, Barcelona, München, Beč. Pariz i London. U Južnoj Americi Buenos Aires je ispred Santiaga, Sao Paola i Caracasa, u kojima se odvija skromna izdavačka djelatnost. U SAD-u vode Pittsburgh i Chicago, pa za njima Washington, New York, Cleveland, Detroit, Los Angeles i San Francisco. U Kanadi je na prvome mjestu Toronto, pa onda Montreal, Winnipeg i Vancouver. U Australiji se najviše hrvatskih knjiga nakon Drugoga svjetskog rata tiskalo u Sydneyu, a sada je središte u Melbournu.

³ Podaci preuzeti iz knjige. Laušić, Ante: Hrvati i Venezuela. Zagreb : Institut za migracije i narodnosti: Hrvatska matica iseljenika, 2007.

U SAD-u nije bilo, a nema ni sada većega nakladnika koji bi se isticao količinom i kvalitetom knjiga. Knjige izdaju uglavnom uredništva pojedinih časopisa i novina, te hrvatske zajednice. U Chicagu je pokojni Dominik Mandić, franjevac, pokrenuo svoju nakladu za hrvatske i engleske knjige o hrvatskim pitanjima, u New Yorku djeluje *Dalmatian Publishing Company* koji je pokrenuo Ante Jerić. U San Franciscu Adam Eterovich izdaje monografije, članke i popise Hrvata. On također tiska rijetke knjige o Hrvatima na engleskom jeziku u svojoj nakladi R and Reasearch Associates Publishers.

U Kanadi, u Torontu, nalazi se uredništvo časopisa *Hrvatski put*. U istome gradu Božidar Vidov vodi svoju nakladu *Mala knjižnica Hrvata izbjeglica*. U njoj je izdao neke čitanke, početnice i knjižice za djecu u hrvatskim školama u iseljeništvu.

U Južnoj Americi, u Buenos Airesu, novinska služba *Croatian Information Service* pod uredništvom Stjepana Hefera izdala je niz informativnih brošura o hrvatskome pitanju. Ljeposav Perinić u svojoj je *Hrvatskoj pučkoj knjižnici* objavio šest knjiga. Marko Sinovčić je ondje osnovao malu političku knjižnicu *Hrvatske misli* u kojoj je tiskao čitav niz brošura iz hrvatskoga političkog života.

U Europi, u Rimu, djeluje Hrvatski povijesni institut pod ravnanjem dr. Ivana Tomasa. U istome gradu objavljuju se hrvatske publikacije u biblioteci "Ranjeni labud" (ZIRAL), kojoj je na čelu dr. Vinko Lasić. U Španjolskoj je djelovala *Knjižnica Hrvatske revije* pod uredništvom Vinka Nikolića, u Madridu knjižnica *Osvit* pod ravnanjem Luke Brajnovića.

U Australiji je prof. Vladimir Vitez pokrenuo *Hrvatsku emigrantsku nakladu* te izdao na engleskome i na hrvatskome desetak knjižica iz hrvatske kulturne, političke i pomorske povijesti.

Hrvata ima i u Belgiji, Švicarskoj, Italiji, Švedskoj, Velikoj Britaniji i drugim zemljama. U Njemačkoj objavljuju Zlata Filipović i Ratko Cvetnić, te mlada i uspješna spisateljica hrvatskih korijena Jagoda Marinić.

U Austriji, Češkoj, Mađarskoj, Slovačkoj, Rumunjskoj, Italiji, Srbiji, Crnoj Gori žive hrvatske nacionalne manjine. Hrvati koji su tijekom osmanskih osvajanja doselili iz Hrvatske u današnje krajeve istočne Austrije, utemeljili su čak više od stotinu hrvatskih naselja. Ta se velika zajednica dobro očuvala sve do Prvoga svjetskog rata kad je većina hrvatskih naselja bila u sklopu Mađarske. Područje zapadne Mađarske pripojeno je zatim Austriji, a to anektirano područje postaje 1921. godine nova austrijska pokrajina – Gradišće, po kojoj su naši zemljaci prozvani gradišćanskim Hrvatima. Gradišćanskim Hrvatima nazivaju se i oni u zapadnoj Mađarskoj i Slovačkoj. Ti Hrvati govore gradišćanskim hrvatskim jezikom. U dugoj kulturno prosvjetnoj tradiciji, među gradišćanskim su Hrvatima djelovale desetine književnika, umjetnika i znanstvenika. Istaknuto mjesto pripada preporoditelju gradišćanskih Hrvata svećeniku Mati Miloradiću i dugogodišnjem društvenom radniku Ignacu Horvatu. U Mađarskoj prema procjenama živi oko četrdeset tisuća Hrvata. Tamo su se doselili u više valova u razdoblju od petnaestoga do osamnaestog stoljeća. Danas u Mađarskoj djeluju brojne hrvatske kultur-

ne, prosvjetne i znanstvene udruge. Glavne su novine tjednik "Hrvatski glasnik". U Slovačku su Hrvati također došli u vrijeme turskih osvajanja tijekom šesnaestog stoljeća. Nastanili su se na području Bratislave i Trnave. Danas ih ima u svega četiri sela. U Češkoj Hrvata ima na području Moravske, u Rumunjskoj u okolici Temišvara i u Karaševu, u kojemu postoji i dvojezična hrvatsko rumunjska gimnazija. U Italiji Hrvati žive u pokrajini Molise i od 1996. godine u moliškim se selima počeo predavati hrvatski kao fakultativni jezik. Manjinama možemo smatrati Hrvate u Srbiji i Crnoj Gori (Vojvodina, Boka Kotorska) te na Kosovu. U BIH Hrvati su konstitutivni narod, a u Sloveniji pretežito ekonomski migranti unutar nekadašnje SFRJ.⁴

Sve ovo široko područje obuhvaćeno je Odsjekom inozemne Croaticice. Godine 1988. rodila se zamisao da se osnuje Zbirka iseljeničkog tiska i da se na jednom mjestu okupi sva građa vezana uz iseljavanje s prostora bivše Jugoslavije, tako da su se uz djela hrvatskih iseljenika tu mogla pronaći i djela slovenskih, makedonskih ili pak srpskih iseljenika. Željelo se na jednom mjestu pohraniti i posebno označiti sve ono što se odnosilo na iseljeničtvo. Osim knjiga, prikupljale su se i novine, sitni tisak, fotografije. Pisma i vrijedna dokumentacija otpremala su se u Zbirku rijetkosti. U Knjižnicu je pristizalo mnogo donacija autora koji su objavljivali izvan Hrvatske, među kojima su bili prijevodi djela naših suvremenih autora, njihova djela objavljena u inozemstvu na različitim jezicima, djela o Hrvatskoj i zbivanjima na ovom području, ali ako se nisu usko odnosila na iseljenički tisak, uklapala su se u opći fond. Odsjek inozemne Croaticice, koji je sada zadužen za praćenje i nabavljanje publikacija naših autora objavljenih izvan granica Hrvatske i ostalih radova koji se odnose na inozemnu Croaticu, skrbi o svim tim vrstama publikacija te o periodici. Nekadašnja Jugoslavica sada je strana knjiga, a nekadašnji iseljenički tisak dio je većega korpusa.

Slične Odsjeke sa svojim djelima objavljenim u inozemstvu imaju i druge nacionalne knjižnice u svijetu (primjerice, Češka i Švedska). Njemačka je objavila bibliografiju njemačke literature u egzilu,⁵ a nešto slično objavili su i Česi.⁶ Čileanci imaju zasebno formiranu zbirku njihove književnosti objavljene izvan Čilea u vrijeme diktature. Iako kod izvjesnih krugova još uvijek postoji otpor prema izdvajanju jednoga dijela naše građe sada kad su domovinska i iseljena Hrvatska ujedinjene, treba znati da se ništa ne razdvaja, nego se publikacijama naših ljudi koji su stvarali izvan Hrvatske daje važnost koju one zaslužuju i na jednom se mjestu objedinjuje sve što su Hrvati objavili izvan granica naše zemlje kao i ono što se o nama pisalo.

Značajni dio inozemne Croaticice je iseljenički tisak, a odnosi se na svu građu koju su objavljivali naši iseljenici širom svijeta. Ta je građa dobila poseban status

⁴ Podaci preuzeti iz knjige *Iseljena Hrvatska*. Zagreb : Golden Marketing – Tehnička knjiga, 2005.

⁵ *Exil literature 1933-1945*. Frankfurt am Main : Deutsche Bibliothek, 1968.

⁶ *Katalog knih českého exilu 1948-1994*. Libri prohibiti. Sestavil Jiří Grundorád. Prag : Ježek, 1994.

– sve ono što su Hrvati objavljivali u svijetu do 1990. godine čuva se na jednome mjestu i ima jedinstvenu signaturu. U svojem tekstu “Iseljenički tisak”, objavljenom u knjizi Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu 1607.-2007.,⁷ Branko Hanž napominje da “od knjiga i druge iseljeničke građe objavljene u iseljeništvu do 1915. godine što ih Juraj Škrivanić navodi u svojoj rukopisnoj ‘Povijesti američkih Hrvata’ pisanoj od 1909. do 1916., Knjižnica posjeduje pokoji primjerek. Knjige iz toga razdoblja danas su rijetkosti.” Dalje navodi da je “Knjižnica daleko više građe pribavila ili dobila iz razdoblja od 1920. do 1973. godine” te da su “za vrijeme socijalističke Jugoslavije kada je unošenje ili uvoženje iseljeničkih knjiga bilo strogo zabranjeno, pojedinci u iseljeništvu, među kojima osobito treba istaknuti Vinka Nikolića, uporno Knjižnici slali knjige i novine.” Napominje da je većina poslanih rukopisa uglavnom završavala u UDBA-i, ali i da je ponekad dio te građe dolazio u prave ruke. Iz njegovoga teksta saznajemo da je “usprkos rigoroznim restrikcijama, a zahvaljujući upornosti darovatelja, ipak formirana mala skupina knjiga, novina i časopisa – od svake vrste po nekoliko desetaka primjerka uključujući dublete”⁸ koja je postala osnova nikad konačno formirane Zbirke iseljeničkoga tiska (danas dio inozemne Croatice), te “da je građa u toj maloj kolekciji u bivšoj državi bila smatrana neprijateljskim i subverzivnim materijalom pa je po tadašnjim propisima bila isključena iz uporabe i držana u strogoj tajnosti, odvojena od ostale građe”.⁹ “Taj se fond nije obrađivao i nije bio dostupan javnosti. Te su knjige bile zabranjene i ‘nepoćudne’, odlagane u ravnateljovu sobu i čuvane u metalnim ormarima na posebnom mjestu. Ključeve je imao samo ravnatelj, odnosno njegov pomoćnik, a bili su poznati kao ‘D-ormari’” tvrdi Branko Hanž.¹⁰ Navodi da su se u njih odlagale ne samo iseljeničke publikacije, nego i sve druge inozemne publikacije u kojima se negativno pisalo o Jugoslaviji.

Iseljenički tisak predstavljen je hrvatskoj publici 1989. godine, kad je priređena izložba “Književnost između dvije domovine.” Prema Hanžovome navodu, “vodeći se načelom da je knjiga na hrvatskome jeziku kao i knjiga hrvatskog autora na bilo kojemu drugom jeziku objavljena bilo gdje u svijetu dio nacionalnog fonda (Croatica) i kao takva nerazdvojni dio hrvatske kulturne baštine, Knjižnica počinje sustavno uspostavljati veze i suradnju s istaknutim hrvatskim intelektualcima i hrvatskim vjerskim, kulturnim, društvenim, političkim i drugim udrugama i poziva ih da šalju svoju građu koja govori o životu i radu Hrvata širom svijeta”. Navodi da je tako NSK “postala prva u svijetu kad je riječ o informacijama o Hrvatima i Hrvatskoj.”¹¹

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu je sustavno prikupljala, obrađivala i katalogizirala i izložbama prikazivala građu iz inozemstva koju su obja-

⁷ Hanž, Branko. Iseljenički tisak. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu 1607.- 2007. Zagreb : NSK, 2007. Str. 103.

⁸ Isto. Str. 103-110.

⁹ Isto.

¹⁰ Isto.

¹¹ Isto.

čili naši ljudi, a u nju su svoja djela slali mnogi Hrvati koji su živjeli (ili još uvijek žive) izvan granica “Lijepe naše” – Branko Franolić, Karlo Mirth, Vinko Nikolić, Ante Čuvalo i drugi. Danas u tome fondu ima oko 3.500 naslova i 5.500 do 6.000 primjeraka knjiga te oko 140 naslova novina i 400 naslova drugih publikacija.

Zaključak

Odsjek inozemne Croaticae kao dio Odjela za nabavu, prvenstveno je usmjeren na prikupljanje građe, komunikaciju s pojedincima i udrugama zbog nabave iste te na promidžbu ovoga Odsjeka. Građa se u njemu prikuplja darom, kupnjom ili zamjenom s drugim knjižnicama, a samo kupnjom i zamjenom godišnje nam pristigne oko 1.000 naslova koji se zatim šalju na daljnju obradu. Ove je godine potporom Ministarstva kulture RH i Udruge za potporu bačkim Hrvatima, ovaj odsjek objavio djelo *Publikacije bačkih Hrvata: popis izdanja od 1901. do 2007.*, autora Nace Zelića, pravnika i istaknutoga kulturnoga djelatnika koji se posvetio proučavanju bačkih Hrvata. Popis obuhvaća radove bunjevačko-šokačkih Hrvata u vojvođanskome i mađarskom dijelu Bačke te u Budimpešti i njezinoj okolici i može biti izvrstan temelj za bibliografiju. Iduće godine planira se objaviti knjiga bibliografskih zapisa djela autora koji pripadaju inozemnoj Croatici uz uvodni esej autorice.

Donacije naših ljudi koji žive u inozemstvu nakon selekcije pohranjuju se u općem fondu, Odsjeku IC ili, ako se radi o viškovima, zamjenjuju se s drugim knjižnicama ili pak daruju.

LITERATURA

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu 1607.-2007. Zagreb : NSK, 2007.

Iseljena Hrvatska. Zagreb : Golden marketing – Tehnička knjiga, 2005.

Laušić, Ante. Venezuela i Hrvati. Zagreb : Institut za migracije i narodnosti: Hrvatska matica iseljenika, 2007.